складових якої є існування приватної власності, вітчизняні домогосподарства отримали змогу доповнити можливі джерела своїх грошових доходів, зокрема за рахунок доходів від власності, що проявляються у вигляді відсотків, дивідендів та ренти. Існування у ринковій економіці різних форм власності, змога самостійно приймати рішення щодо свого функціонування та наявність у володінні домогосподарства різних факторів виробництва виступають своєрідними передумовами для можливості здійснення домогосподарством самостійної підприємницької діяльності. В цьому випадку домогосподарство виступає не лише постачальником ресурсів, а й одночасно є їх покупцем. Від так, змінюється статус – з найманого працівника індивід перетворюється на само зайнятого.

Отже, прибуток, який отримує таке домогосподарство, є нічим іншим як поєднанням заробітної плати, відсотків за користування грошовими коштами, платнею за використання майна домогосподарства тощо. Від так, розбудова ринкових відносин в України визначає необхідність переорієнтації вітчизняних домогосподарств на більшу самостійність, зокрема щодо взаємовідносин з державою, у всіх аспектах діяльності даного суб'єкта, що зумовлює важливість формування належної фінансової бази для його повноцінного функціонування та можливості розвитку людського капіталу.

Становлення домогосподарств як повноправних та самостійних учасників економічних відносин, визначає їх більшу незалежність та самостійність, зокрема щодо забезпечення свого існування та розвитку. Це зумовлює необхідність подальших досліджень щодо можливостей прогнозування та планування джерел доходів, форм та методів управління фінансовими ресурсами для вітчизняних домогосподарств.

Література:

1. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та домінанти розвитку: монографія / Т.О. Кізима; [вст. слово С.І. Юрія]. – К.: Знання, 2010. – 431 с.

2. Дєгтяр А. О. Методологічні підходи до формування інтелектуального капіталу для інноваційної промислової економіки [Електронний ресурс] / А. О. Дєгтяр // Державне будівництво. – 2014. – № 1. – Режим доступу до журн.: http://www.195.5.41.214/e-book/db/2010-1/doc/1/01.pdf

3. Бочан І.О. Домгосподарство – оновний суб'єкт розвитку людського капіталу / І.О. Бочан // Регіональна економіка. – 2014.- №4.- С. 193-199.

УДК 336. 275 (477)

ШЛЯХИ ПОДОЛОННЯ БОРГОВОЇ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНИ

Янчук І.-ст. 4 курсу, гр. Фвн-41
Науковий керівник - к.е.н., доцент Мацедонська Н.В.
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Формування основ економічної могутності держави, створення ефективної системи соціального захисту населення, забезпечення обороноздатності, підвищення добробуту громадян та вирішення низки актуальних соціально економічних проблем неможливо без надійної фінансової безпеки. Адже, безпека фінансів є ключовим чинником стабільності економіки, сталого розвитку і відноситься до пріоритетів Уряду та парламенту.

Майже кожну країну в сучасному світі супроводжують борги і цей факт є невід'ємною частиною її фінансової системи і стратегії економічного та соціального розвитку. Важливим показником фінансової безпеки є рівень внутрішніх і зовнішніх боргів.

Слід зазначити, що використання запозичених державою фінансових ресурсів базується на певних принципах, порушення яких впливає на фінансову стійкість держави та її безпеку. Довгострокові запозичення є найбільш вдалими в порівнянні з короткостроковими, але ці запозичення вимагають цілковитої довіри до Уряду з боку кредиторів. Чим більший дефіцит, тим більше нам потрібно залучати додаткових коштів. Тому мета Уряду знизити дефіцит держбюжету на 2016 рік до 3,7% ВВП. У цьому, 2015 році, Уряд скоротив дефіцит до 4,1% ВВП [1]. За даними Міжнародного валютного фонду, валовий державний борг України за результатами 2015 року становитиме 94,4% ВВП з подальшим зниженням цього показника до 2020 року. Так, за прогнозами Фонду державний борг України у 2016 році дещо зменшиться до 92,1 % ВВП, а найбільш серйозне скорочення боргу очікується у 2019 і 2020 роках до 76,9 % і 70,8 % ВВП відповідно [1].

Проте, яким би не був валовий державний борг України у наступних роках, сьогодні видно, що в Україні, проблема погашення боргів і забезпечення фінансової стійкості та безпеки є вкрай актуальним питанням для її розвитку. З метою вирішення боргової проблеми, уряд України протягом 2015 року робив спробу часткової реструктуризації. Проте, кредитори довгий час не йшли на умови Уряду. Все ж в кінці серпня, Уряду вдалося досягти домовленості про реструктуризацію близько 19 млрд дол. США і списання 20% боргу або близько 4 млрд дол. США. Україна має намір здійснити випуск нових боргових паперів, які будуть прив'язані до зростання економіки України. Ці нові цінні папери використовуватимуться тільки з 2021 року і стануть механізмом зацікавленості інвесторів у відновленні України. Міністр фінансів зазначила, що при зростанні ВВП на 3 - 4% кредитори отримають додатково 1% до виплат, а при зростанні ВВП 4% і більше - отримують більше. Така ситуація називається win - win - і для кредиторів, і для нашої країни [2]. Слід зазначити, що сам процес вирішення проблеми державних боргів негативно

позначається на довірі населення до банківської системи і міжнародних фінансових установ та інших країн до України.

Важливим фактором забезпечення фінансової стабільності держави є розвиток фондового ринку і залучення не працюючих заощаджень в інвестиційні програми та проекти. Такий підхід дає можливість здійснити модернізацію виробництва відповідно до сучасних вимог та ліквідувати виробничі диспропорції.

На нашу думку, структурні зміни в економіці, окремих галузях, наприклад, в житлово-комунальному господарстві, реформуванні тарифної політики, енергетичного сектору, скорочення витрат на утримання державного апарату, перегляд податкових пільг, зниження фіскального навантаження на бізнес дадуть можливість запустити механізми підтримки економічного зростання, що позитивно вплине на фінансову стійкість та безпеку країни.

Література:

1. Кудряшов В.П. // Коригування публічних бюджетів у період загострення фіскальних ризиків // Економіка України. - 2015. - №7. - С. 4 - 57.

2. Минфин обещает сократить дефицит госбюджета в 2016 году до 3,7 % ВВП. Київ - 2015 [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://censor.net.ua/n356564 (16 .10.2015)

УДК 336.71.02(477)

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БАНКІВ УКРАЇНИ

Кушнір Т.– ст. 4 курсу, гр. Фвн-41

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мацедонська Н.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Питання фінансово-економічної безпеки банківського сектору України можна винести на перший план, адже військові дії на сході, нестабільність валютного ринку, та інші фактори негативно впливають на діяльність банків. Так банки України сьогодні функціонують в умовах невизначеності та посиленій ризиковоій діяльності. Тому постає необхідність у оцінці реального стану банківської сфери та розробки заходів щодо підвищення рівня банківської безпеки .

Проблематику фінансово-економічної безпеки банківської системи на рівні держави досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні науковці зокрема Фадєєв Д.А, Захаров О. І., Євенко Т.І., Лазарева А. П. тощо. Але, на нашу думку, мало науковців розглядають ефективність діяльності банків з точки зору їх фінансово-економічної безпеки.

Метою статті є дослідження сучасного стану фінансово-економічної безпеки банків України.

Під поняттям «фінансово-економічна безпека банків» економісти розуміють сукупність умов, за яких потенційно небезпечні для фінансового стану комерційних банків дії чи обставини, попереджені або зведені до такого рівня, при якому вони не здатні завдати шкоди встановленому порядку функціонування банківської системи, збереженню й відтворенню її майна та інфраструктури й перешкодити досягненням банками статутних цілей [1,с.67].

Фінансова безпека банків багато в чому залежать від наявності економічних нормативів, що регламентують банківську діяльність, їх обґрунтованості й безумовного дотримання (табл. 1).

Таблиця 1

Економічні нормативи у банківській системі України [2].

Норматив		Станом на 01.01			
		2012	2013	2014	2015
Н1	Регулятивний капітал(млн. грн.)	178454	178908.9	204 975.9	188 948.9
Н2	Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (не менше 10 %)	18.90	18.06	18.26	15.60
Н3	Норматив (коефіцієнт) співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (не менше 9%)	14.96	14.89	13.98	13,72
Н4	Норматив миттєвої ліквідності (не менше 20 %)	58.48	69.26	56.99	57.13
Н5	Норматив поточної ліквідності (не менше 40 %)	70.53	79.09	80.86	79.91
Н6	Норматив короткострокової ліквідності (не менше 60 %)	94.73	90.28	89.11	86.14
Н7	Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (не більше 25 %)	20.76	22.10	22.33	22.01
Н8	Норматив великих кредитних ризиків (не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу)	164.46	172.91	172.05	250.04
Н9	Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (не більше 5%)	0.57	0.37	0.36	0.13
Н10	Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам (не більше 30%)	2.51	2.41	1.63	1.37
Н11	Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (не більше 15%)	0.06	0.09	0.04	0.01
Н12	Норматив загальної суми інвестування (не більше 60%)	3.24	3.48	3.15	2.97